

Dosarul nr. 2ra-179/23
2-21137618-01-2ra-31012023

Prima instanță: (Judecătoria Hîncești, sediul Central) L. Roic-Botezatu
Instanța de apel: (Curtea de Apel Chișinău) A. Pahopol, R. Pulbere, V. Mihaila

Î N C H E I E R E

31 mai 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție,

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător
Judecători

Tamara Chișca-Doneva
Aliona Miron
Mariana Pitic

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către avocatul Mocanu Serghei în interesele lui Țurcanu Dan,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Țurcanu Olga împotriva lui Țurcanu Dan cu privire la desfacerea căsătoriei, determinarea domiciliului copilului minor și încasarea pensiei pentru întreținerea copilului minor,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 27 septembrie 2022,

c o n s t a t ă :

La 16 septembrie 2021, Țurcanu Olga a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Țurcanu Dan cu privire la desfacerea căsătoriei, determinarea domiciliului copilului minor împreună cu mama și încasarea pensiei pentru întreținerea copilului minor.

În motivarea acțiunii, Țurcanu Olga a menționat că la 11 octombrie 2019 a încheiat căsătoria cu Țurcanu Dan, iar la 18 aprilie 2020, s-a născut copilul xxxx.

A menționat, reclamanta că după nașterea copilului, relațiile au devenit ostile, iar din luna iulie 2021 locuiesc separat, iar pârâtul nu acordă sprijin material pentru întreținerea copilului minor.

A susținut reclamanta că Țurcanu Dan primește lunar alocații pentru copil în sumă de 3 000 lei, pe care-i folosește în scop personal.

A solicitat Țurcanu Olga desfacerea căsătoriei încheiate cu Țurcanu Dan la 11 octombrie 2019, determinarea domiciliului copilului minor xxxxx, născut la xxxxx împreună cu mama, încasarea de la Țurcanu Dan a pensiei pentru întreținerea copilului minor în mărime de 4 358 de lei lunar, precum și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 23 decembrie 2021 a Judecătoriai Hîncești, sediul Central, s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de Țurcanu Olga. S-a desfăcut căsătoria încheiată între Țurcanu Olga și Țurcanu Dan, înregistrată sub nr. 413 la data de 11 octombrie 2019 de către Serviciul Stare Civilă Centru, mun. Chișinău.

S-a încasat din contul lui Țurcanu Dan taxa de stat pentru înregistrarea desfacerii căsătoriei, în mărime de 200 lei. S-a stabilit domiciliul copilului minor: xxxx, cu mama – Țurcanu Olga. S-a încasat de la Țurcanu Dan, în beneficiul Olgăi Țurcanu, pensia de întreținere a copilului minor: xxxxx, în mărime de 4358 lei, lunar, începînd cu 16 septembrie 2021 pînă la atingerea majoratului copilului minor. S-a încasat din contul lui Țurcanu Dan, în folosul statului taxa de stat pentru capătul de cerere privind încasarea pensiei de întreținere, în mărime de sumă de 1569 lei. S-a încasat din contul lui Țurcanu Dan, în beneficiul Olgăi Țurcanu suma de 140,00 lei cu titlu de taxă de stat achitată la momentul depunerii cererii de chemare în judecată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 27 septembrie 2022, s-a respins cererea de apel depusă de avocatul Serghei Mocanu în interesele lui Țurcanu Dan și s-a menținut hotărârea din 23 decembrie 2021 a Judecătoriai Hîncești, sediul Central.

La 17 ianuarie 2023, avocatul Mocanu Serghei a declarat în interesele lui Țurcanu Dan recurs împotriva deciziei instanței de apel, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea hotărârilor judecătorești și emiterea unei noi hotărâri, prin care acțiunea înaintată de Țurcanu Olga să fie respinsă.

Recurentul Țurcanu Dan, în motivarea recursului a invocat că instanțele de judecată au interpretat și aplicat greșit normele de drept material, nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzei, fapt care constituie temei de declarare a recursului.

Totodată, a menționat că cauza a fost examinată în absența sa.

La fel, a specificat că instanțele de judecată eronat au stabilit existența temeiurilor pentru admiterea cerinței privind încasarea pensiei pentru întreținerea copilului minor, or, reieșind din ordinul nr. 01 din 04 ianuarie 2021, în calitate de angajat al SRL „Reconscivil” se află în concediul parțial plătit pentru îngrijirea copilului minor începînd cu 04 ianuarie 2021 pînă la 18 aprilie 2023.

Respectiv, nu dispune de nici un venit din care să achite suma de 4 358 de lei cu titlu de pensie pentru îngrijirea copilului minor dispusă spre încasarea de instanțele de judecată ierarhic inferioare.

A relevat că la speță, urmau a fi aplicate prevederile art. 75 alin. (2) și (3) din Codul familiei, care prevede că pensia de întreținere pentru copilul minor se încasează din salariul și/sau alte venituri ale părinților în mărime de $\frac{1}{4}$ pentru un copil.

De asemenea, a menționat că este eronată și determinarea domiciliului copilului minor cu mama, Țurcanu Olga, care nu se află în concediul pentru îngrijirea copilului minor.

Reieșind din cele menționate, a susținut că domiciliul copilului minor urma a fi determinat cu tata.

Prin notificarea din 18 ianuarie 2023 Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa participanților la proces copia recursului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței (f.d. 30, Vol. II).

Prin referința din 17 februarie 2023, Țurcanu Olga, reprezentată de avocatul Doina Iona Străisteanu a solicitat declararea recursului ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit. Conform prevederilor art. 433 lit. b) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art. 434.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului.

Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 Cod de procedură civilă și nu conține nicio referire cu privire la fondul recursului.

Din materialele dosarului rezultă că hotărârea Judecătorei Hîncești, sediul Centru a fost pronunțată la 23 decembrie 2021.

Prin decizia din 27 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de avocatul Serghei Mocanu și a fost menținută hotărârea din 23 decembrie 2021 a Judecătorei Hîncești, sediul Central.

Copia deciziei integrale a Curții de Apel Chișinău din 27 septembrie 2022 a fost expediată la adresa poștală a recurentului, mun. Chișinău, or. Codru, str. Costiujeni, bl. 1, ap. 96 la data 09 noiembrie 2022 dar, date care ar confirma recepționarea acesteia la materialele cauzei lipsesc, inclusiv a fost expediată la poșta electronică a avocatului Serghei Mocanu, în interesele lui Țurcanu Dan serghei.mocanu76@mail.ru fapt ce se confirmă prin extrasul din poșta electronică (f.d. 17, Vol. II).

În corespundere cu art. 389 alin. (4) din Codul de procedură civilă, care prevede că decizia integrală se întocmește în termen de 45 de zile lucrătoare de la pronunțarea dispozitivului deciziei și se publică pe pagina web a instanței judecătorești, Completul de judecată constată că la 11 noiembrie 2022 decizia din 27 septembrie 2022 a fost publicată și pe pagina web a Curții de Apel Chișinău.

Totodată, prin prisma prevederilor art. 100 alin. (1) coroborat cu art. 389 alin. (4) din Codul de procedură civilă, rezultă că comunicarea eficientă a hotărârii judecătorești poate fi efectuată prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act, inclusiv prin publicarea acesteia pe pagina web a instanței judecătorești.

Sub acest aspect, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că nu există dubii cu privire la veridicitatea informației prezentate mai sus, anume că decizia din 27 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău prin intermediul poștei electronice a fost expediată la 09 noiembrie 2022, avocatului Serghei Mocanu, în

interesele lui Dan Țurcanu cât și a fost publicată pe portalul unic al instanțelor de judecată la data de la 11 noiembrie 2022.

Cu toate acestea, avocatului Serghei Mocanu, în interesele lui Țurcanu Dan, a declarat recursul împotriva deciziei din 27 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, la 17 ianuarie 2023, în afara termenului legal prevăzut de art. 434 din Codul de procedură civilă, ceea ce condiționează declararea recursului ca inadmisibil.

Având în vedere cele menționate supra, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că termenul de două luni de declarare a recursului a început să curgă la data de 10 noiembrie 2022, ziua imediat următoare datei comunicării deciziei instanței de apel și a expirat la data de 10 ianuarie 2023 (luni), recursul fiind depus la 17 ianuarie 2023, fără o argumentare probată a depășirii termenului.

Exigențele cuprinse în art. 434 alin. (2) din Codul de procedură civilă, prevăd că omiterea intervalului sus-menționat chiar și cu o singură zi nu poate constitui o excepție de la regula generală, specificând clar că este un termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Suplimentar la cele expuse, având în vedere probele din dosar, instanța de recurs subliniază că instanța de apel a comunicat în mod eficient decizia contestată, iar lipsa unor acțiuni concrete de a afla derularea dosarului din momentul pronunțării dispozitivului deciziei instanței de apel până la momentul depunerii cererii de recurs demonstrează că avocatului Serghei Mocanu, în interesele lui Țurcanu Dan nu a depus suficientă diligență într-un timp rezonabil pentru a afla motivele admiterii apelului său (cauza Karakutsya versus Ucraina, 16 februarie 2017, parag. 60, 61).

În acest context, se va reitera că, indiferent de temeiurile invocate de către părți sau participanții la proces, în cazul în care există dovada comunicării hotărârii/deciziei integrale, recursul declarat după expirarea termenului de două luni se consideră inadmisibil, ca fiind depus cu omiterea termenului prevăzut la art. 434 din Codul de procedură civilă.

Circumstanțele constatate supra denotă că avocatului Serghei Mocanu, în interesele lui Țurcanu Dan, urma să depună diligența necesară și să se intereseze la ce etapă de examinare se află prezentul litigiu.

Totodată, potrivit prevederilor art. 75 alin. (1) și (4) din Codul de procedură civilă, în proces civil, persoanele fizice își pot apăra interesele personal, prin avocat sau avocat stagiar. Participarea personală în proces nu face ca persoana fizică să decadă din dreptul de a avea avocat. Actele procedurale efectuate de reprezentant în limitele împuternicirilor sale sunt obligatorii pentru persoana reprezentată în măsura în care ele ar fi fost efectuate de ea însăși. Culpă reprezentantului este echivalentă culpei părții.

Respectiv, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că nerespectarea termenului de declarare a recursului se datorează în exclusivitate inacțiunii recurentului Țurcanu Dan și avocatului acestuia. În acest context, Colegiul menționează că în conformitate cu art. 56 alin. (3) din Codul de procedură civilă,

părțile sunt obligate să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

În conformitate cu art. 61 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile sunt obligate să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare. Folosirea cu bună-credință a drepturilor procedurale, prezumă că partea este obligată la interval rezonabil de timp să manifeste diligență și să respecte termenele prevăzute de lege.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că, Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă a reiterat că ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protejarea drepturilor sale de acces la instanță (cauza Van Harn vs. Germania din 11 septembrie 2007), la caz contestarea la timp a actului judecătoresc. Astfel, recurentul Țurcanu Dan și avocatului acestuia, urma să se intereseze la intervale rezonabile de timp despre derularea procesului în cauză.

Prin urmare, cererea de recurs împotriva deciziei din 27 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, depusă de avocatului Serghei Mocanu, în interesele lui Țurcanu Dan la 17 ianuarie 2023, nu se încadrează în termenul de 2 luni prevăzut de lege, care este un termen de decădere și nu poate fi restabilit, ceea ce constituie temei, în conformitate cu art. 433 lit. b) din Codul de procedură civilă, de a considera recursul inadmisibil.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că o astfel de soluție este compatibilă cu respectarea prevederilor Convenției Europene a Drepturilor Omului, având în vedere că prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea recursului ar împiedica rămânerea irevocabilă, ca urmare a expirării termenului de atac, a hotărârii judecătorești emise și ar leza, în acest mod, principiul securității raporturilor juridice.

În susținerea opiniei enunțate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține și hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului în cauza Ponomaryov vs Ucraina din 3 aprilie 2008, unde se notează că deși în prezenta cauză nu era vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși reînnoirea acestui termen pentru motive neconvingătoare, reprezintă o soluție care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

Reieșind din considerentele menționate și având în vedere faptul că recursul împotriva deciziei instanței de apel a fost depus în afara termenului legal, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de avocatului Serghei Mocanu, în interesele lui Țurcanu Dan.

În conformitate cu art. art. 270, 431 alin. (2), 433 lit. b), 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de

dispune:

Recursul declarat de avocatului Serghei Mocanu, în interesele lui Țurcanu Dan, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Tamara Chișca-Doneva

Judecători

Aliona Miron

Mariana Pitic